

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

24.



KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 25-го Марта — 1838 — Wilno. Piątek. 25-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 17-го Марта.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ
ВСЕРОССИЙСКИЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКИЙ,
и проч., и проч., и проч.

**НАШЕМУ Дѣйствительному Статскому Со-
вѣтнику, Минскому Гражданскому Губернатору
Князю Давыдову.**

Во вниманіи къ дѣятельной заботливости вашей по устройству вырѣнной вамъ губерніи и вообще къ отлично-усердной службѣ вашей, Всемилостивѣйше жалуемъ васъ, согласно удостоенію Комитета Министровъ, Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Нашего, Св. Станислава первой степени, знаки коего при семъ препровождаю, пребываемъ Императорскою Нашею милостию къ вамъ благосклонны.

На подлинной Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ.
18-го Февраля 1838 г.

— Высочайшимъ Приказомъ, 8-го Марта, уволенный отъ службы Генералъ-Маіоръ Давыдовъ, опредѣленъ въ службу, по Арміи, съ состояніемъ при Его Императорскомъ Высочествѣ, Главномъ Начальникѣ Пажескаго, всѣхъ сухопутныхъ Кадетскихъ Корпусовъ и Дворянскаго полка. (Русск. Инв.)

— Государь Императоръ, по положенію Военнаго Совѣта, во 2 день Февраля сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: Оберъ-Офицерамъ, слѣдующимъ на обывательскихъ подводахъ съ нижними чинами, выбранными въ Гвардію и въ образцовыя войска, отпускать прогоны во время распутицы на три лошади. (Опубликовано Правительств. Сен. 4-го Марта 1838 года. (С. В.)

— Одесса, 25-го Февраля. Вчера, 24 Февраля, согласно Высочайшей воли Государя Императора, снято вѣнское оцѣненіе нашего города, отдѣлявшее насъ отъ внутреннихъ губерній въ теченіе 124-хъ дней, и сношенія Одессы съ Имперіею возстановлены, къ живѣйшей радости здѣшнихъ жителей. (Од. В.)

— Коммерческая Газета сообщаетъ слѣдующую статью изъ Вильны отъ 5 Марта: Закупка продуктовъ продолжается здѣсь съ прежнею живостию. За лень платятъ отъ 24 до 52 руб. за берковецъ въ 500 фун., а за бочку льнянаго сѣмени отъ 8 до 9 р.; за рожь даютъ отъ 4 до 5 руб. за бочку, а въ Ковнѣ платятъ по 6 руб. серебромъ. — Говорить, что на пристаняхъ Немана и Виліи, особенно въ Ковнѣ, какъ главному мѣсту складки продуктовъ, заготовлены большіе запасы, которые исключая малаго количества ржи, назначенной для Царства Польскаго, вообще должны быть сплавлены съ наступленіемъ весны въ Пруссію. Въ Вильнѣ находятъ также немаловажные запасы льнянаго сѣмени и льна; сѣмя намѣрены от-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербург, 17-го Марца.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,
CESARZ i SAMOWŁADZCA
WSZECH-ROSSYJ, KRÓL POLSKI,
i t. d. i t. d. i t. d.

**NASZEMU Rzeczywistemu Radcy Stanu, Miń-
skiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Xięciu Dawydowu.**

Ze względu na czynną waszą troskliwość w urzędzeniu powierzonej wam Gubernii i w ogólności za odznaczającą się gorliwością służbę waszą, Najłaskawiej mianujemy was, zgodnie z uznaniem Komitetu Ministrów, Kawalerem Cesarzkiego i Królewskiego Orderu Naszego, Sw. Stanisława pierwszego stopnia, którego znaki przytém załączając, zostajemy Cesarzką Naszą łaską ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego Cesarzkiej
Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W Peterhofie,
18-go Lutego 1838 roku.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 8-go Marca, uwolniony ze służby Jenerał-Major Dawydow, назначony do służby, w Armii, z zostawaniem przy Jego Cesarzkiej Wysokości, Głównym Naczelniku Korpusów Paziow, wszystkich lądowych Kadeckich i półku Dworzańskiego. (R. I.)

— CESARZ JEGO MOŚĆ, po nastąpieniu Rady Wojkowej, dnia 2-go Lutego roku teraźniejszego, Najwyżej rozkazać raczył: Ober-Oficerom, jadącym na obywatelskich podwodach z wojskowymi rang niższych, wybranymi do Gwardyi i do wojsk wzorowych, wydać prokony w czasie bezdroża na trzy konie. (Op. przez R. S. 4-go Marca 1838). (G. S.)

Odessa, 25-go Lutego. Wczora, 24-go Lutego, za Najwyższą wolą CESARZA JEGO MOŚCI, zdjęto zewnętrzne okordonowanie naszego miasta, które oddzielało nas od wewnętrznych Gubernij przez 124 dni, i stosunki Odessy z Cesarstwem znowu się rozpoczęły, z najżywszą radością tutejszych mieszkańców. (G. O.)

— Gazeta Handlowa udziela następujący artykuł z Wilna, pod d. 5-m Marca: Zakupowanie produktów jest tu tak ożywione jak dawniej. Len płacą od 24 do 52 rubli za bierkowiec, 500 funtów wążący, za beczkę nasienia lnianego od 8 do 9-ciu rubli; za beczkę żyta dają od 4 do 5 rubli, a w Kownie płacą po 6 rubli srebrem. — Mówią, że na przystaniach Niemna i Wili, szczególnie w Kownie, jako głównym miejscu składowi produktów, wielkie przygotowane są zapasy, które, oprócz małej ilości żyta, przeznaczonego do Królestwa Polskiego, w ogólności mają być spławione za nadjeściem wiosny do Pruss. W Wilnie znajdują się znaczne zapasy siemienia lnianego i lnu; siemię mają wysłać do Kowna dla spławienia do Pruss, a len

править въ Ковно для сплава въ Пруссію, а день будетъ отправленъ сухимъ путемъ въ Ригу. Другіе продукты остаются въ прежнихъ цѣнахъ, ибо о требованіи ихъ еще нѣтъ извѣстій изъ за границы.

К л е в а н ь.

11-го ч. Января сего 1838 г. Волынской губерніи, Ровенскаго уѣзда, въ мѣстечкѣ Клевани, въ половинѣ 10-го часа по полудни, чувствуемо было землетрясеніе, продолжавшееся цѣлую минуту. Оно не причинило никакого поврежденія а только образа, висѣвшіе на стѣнахъ, тронуты съ мѣстъ своихъ, а въ нѣкоторыхъ домахъ въ печахъ образовались трещины.

Въ это время Барометръ былъ 28,2. Термометръ показывалъ 18 градусовъ мороза, воздухъ при восточномъ вѣтрѣ былъ чистъ.

Въ тотъ же день по заходженіи солнца, на сѣверо-западной сторонѣ замѣтно было Сѣверное Сіяніе. Въ половинѣ 2-го часа появилось небольшое облако, которое поднявшись отъ Полюса болѣе какъ на 92 град. и простирався на западъ, вознеслось на горизонтъ на 52 градуса, и почти всякіе десять секундъ издавало электрической свѣтъ въ видѣ продолговатой полосы. Свѣтъ этотъ не прекращался во всю ночь, а наиболѣе сдѣлался примѣтнымъ за часъ до восхода солнца. Уклоненіе магнитной стрѣлки было на 1 $\frac{1}{2}$, которая казалось въ безпрестанномъ была движеніи, а Вольтовый столбъ дѣйствовалъ сильнѣе обыкновеннаго.

Въ продолженіи цѣлаго лѣта и осени въ Клевани замѣтно двадцать дѣйствительныхъ Сѣверныхъ Сіяній, появлявшихся въ разныхъ видахъ и временахъ.

Извлеченіе изъ отчета по управленію Царствомъ Польскимъ съ 1829 по 1835 годъ.

(Продолженіе.)

II. Свѣдѣнія по части Присутельственной Коллеціи Юстиціи.

Гражданскія судилища: Мирныя суды.

Мирными Судами разрѣшено, не допуская формальнаго производства, по сложности шести лѣтъ съ 1829 до 1835 года, ежегодно до 1752 дѣлъ. Число таковыхъ дѣлъ, прекращенныхъ въ теченіе трехъ послѣднихъ лѣтъ, противъ прежняго нѣсколько уменьшилось; но уменьшеніе сіе произошло отъ значительнаго числа вакантныхъ мѣстъ, которыя однако по возможности были замѣщаемы. По вѣдомостямъ о дѣлахъ, поступающихъ въ Мирныя Суды и на разрѣшеніе гражданскихъ судовъ, оказывается, что первыми прекращается около третьей части всѣхъ дѣлъ, остальные же переносятся на дальнѣйшее разсмотрѣніе гражданскихъ судовъ.

Гражданскіе суды 1-й степени.

Гражданскими судами 1-й степени разрѣшалось по сложности 6-ти лѣтъ съ 1829 по 1835 годъ ежегодно: тажебныхъ и закладныхъ дѣлъ 23,795. Въ 1834 году наиболѣе рѣшеній послѣдовало въ судѣ Мазовецкой Губерніи (5170); наименѣе въ Сandomирской (643); каковая разниця объясняется какъ значительнѣйшимъ народонаселеніемъ въ Мазовецкой Губерніи, такъ и большимъ числомъ городовъ, мануфактуръ и помѣщичьихъ имѣній.

Состоящимъ въ Варшавѣ Коммерческимъ судомъ разрѣшаемо было, по сложности 6-ти лѣтъ, ежегодно 2,409 дѣлъ, а Апелляціоннымъ судомъ 1,231 гражданское дѣло, и около 16 дѣлъ, такъ называемыхъ дисциплинарныхъ. Что касается до Верховнаго Суда, то съ 8 Января 1833 года, срока воспріятія симъ судомъ полнаго дѣйствія, уважено 466 жалобъ и отказано 294, въ существѣ разсмотрѣно 336 дѣлъ а число частныхъ дѣлъ простиралось до 480, дисциплинарныхъ 4, мировыми сдѣлками прекращенныхъ 40.

Уголовныя судилища.

Во всѣ Уголовныя судилища поступило въ 1834 году дѣлъ, какъ уголовныхъ, такъ и испратительныхъ и простыхъ полицейскихъ 53,255, а съ оставшимися неразрѣшенными всего 61,839 дѣлъ. Изъ нихъ окончено 52,557 дѣлъ, такъ, что къ 1-му Января оставалось 9,302. Въ числѣ оконченныхъ было между прочимъ 30,665 простыхъ полицейскихъ дѣлъ, разрѣшенныхъ 75-ю учрежденными при Полиціи судами, 19,278 дѣлъ, разрѣшенныхъ 17-ю судами Исправительной Полиціи, 4,210 дѣлъ, оконченныхъ уголовными судами. Апелляціоннымъ судомъ, замѣняющимъ въ дѣлахъ уголовныхъ Кассационный судъ, разрѣшено въ три года, съ 1832 по 1835 годъ, 1445 дѣлъ. Къ 1-му же Января осталось неоконченныхъ 578 дѣлъ.

Что касается до свойства присужденныхъ наказаній и сдѣлвенно до степени вины подсудимыхъ, то со времени возстановленія законнаго порядка приговорено:

буде высланы сухою дорогою до Рыги. Иные продукты збываются по ценамъ давнѣйшихъ, гдѣ неotrzymano jeszcze wiadomości z zagranicy o ich potrzebowaniu.

К л е в а н ь.

Въ мѣстечкѣ Клевани, Воłyньской Губерніи, Rowieńskiego powiatu, dnia jedenastego Stycznia o godzinie w pół do dziesiątej w wieczor, dało się uczuć trząsienie ziemi, które całą minutę trwało. Żadnych szkód nie zrządziło, prócz że obrazy, wiszące na ścianach, położenie swoje zmieniły, a w niektórych domach piece lekko się porysowały.

Barometr wtedy był 28,2. Termometr pokazywał 18 stopni zimna, powietrze zaś przy wietrze wschodnim było wypogodzone.

Tegoż dnia, po zachodzie słońca, w stronie północno-zachodniej dała się nam widzieć Zorza Północna. O godzinie zaś dziesiątej na stronie zachodniej północnej ujrzelіśmy lekki obłoczek, który, zaczynając się od bieguna, rozciągał się na zachód przeszło na 29 stopni, wzniesiony był nad horyzont na 52 stopnie, który w dziesięć prawie sekund światło elektryczne w postaci pasa podługowatego wyrzucał. Widzieliśmy nawet to światło przez noc całą, a osobliwie przededniem. Zboczenie wtedy igły magnusowej było 1 $\frac{1}{2}$, która zdawała się bydz w ciągłym drganiu, a stos Wolty silniej działał.

W Klewaniu w przeciągu lata i jesieni było dwadzieścia dobrze widzianych Zorz północnych, które się w różnych kształtach i porach nocnych ukazywały. (przysł.)

WYCIĄG ZE ZDANIA SPRAWY Z DZIAŁAŃ ADMINISTRACYI KRÓLESTWA POLSKIEGO W LATACH OD 1829 DO 1835.

(Ciąg dalszy.)

II. Wydział Sprawiedliwości.

Sądownictwo Cywilne: Sądy Pokoju.

W ciągu upłynionych lat sześciu, to jest: od 1829 do 1835 r. Sądy Pokoju w wydziałach pojedynczych, corocznie ugodziły spraw do 1752. Liczba spraw, załatwionych przez ugodę we trzech ostatnich latach nie odpowiada wprawdzie wypadkowi lat dawniejszych; lecz różnica ta łatwo usprawiedliwić się daje przez wzgląd, że po przywróceniu prawego Rządu, nie można było od razu zapewnić wszystkich miejsc wakujących, co się w miarę możności uskuteczniło. Według wiadomości o sprawach, wnoszonych do Sądów Pokoju, i decyzji Sądów Cywilnych, okazuje się: że pierwsze, załatwiają około trzeciej części wszystkich spraw, i że trzy czwarte tychże, na dalszą drogę sądowego sporu przechodzi.

Trybunały Cywilne 1-szej Instancyi.

Trybunały Cywilne 1-szej Instancyi, w stosunku sześciu lat, od 1829 do 1835 r. corocznie decydowały processowych i hypotecznych spraw 23,795. W roku 1834 najwięcej odsądził spraw Trybunał Gubernii Mazowieckiej, bo 5,170, a najmniej Sandomierskiej (643), która to różnica wynika, tak ze znaczniejszej ludności w Mazowieckiej Gubernii, jako też więcej liczby miast, fabryk i dóbr ziemskich.

Trybunał handlowy w Warszawie, odsądził spraw w przeciągu sześciu lat, corocznie po 2,409, a Sąd Apellacyjny 1,231 Cywilnych i tak nazywanych spraw karności 16. Co się dotyczy Sądu Najwyższej Instancyi, od 8 Stycznia 1833 roku, jako czasu zupełnego rozpoczęcia działań tego Sądu, przyjął rekursów 466, odrzucił 294, odsądził spraw 556, illacyjnych do 480, karnych 4, a ubyło przez odstąpienie stron 40.

Sądownictwo kryminalne.

Do wszystkich Sądów kryminalnych, wniesiono w roku 1834, tak spraw kryminalnych, jako też policyjno-poprawczych i prosto policyjnych 53,255, a z załegłemi było 61,839. Z tych odsądzono 52,537, tak, że do 1 Stycznia pozostało tylko 9,302. W liczbie spraw ukończonych było pomiędzy innemi: 30,665 policyjnych, odsądzonych przez 75 Sądów Policyi prostej; Sądy Policyi poprawczej, których jest 17, udecydowały 19,278, a Sądy kryminalne 4,210. Sąd Apellacyjny w zastępstwie Sądu kassacyjnego od roku 1832 do 1835, przez trzy lata odsądził spraw kryminalnych 1445, tak, że do 1 Stycznia nie pozostało jak 578 spraw nieukończonych.

Co się dotyczy rodzaju kary, a zatem i wielkości przestępstw, było od czasu przywrócenia prawej władzy skazanych:

	Въ 1852	Въ 1853	и въ 1854.
Къ смертной казни	8	7	1 человек.
— къ крѣпостному заточенію	74	75	4
— къ тюремному заключенію	616	736	149
— исправительнымъ наказаніямъ	1504	1403	2561

Въ отношеніи Губерній, число обвиненныхъ въ 1854 году раздѣляется слѣдующимъ образомъ:
Въ Мазовецкой 43 обвиненныхъ въ преступленія и 574 обвиненныхъ въ проступкахъ.

Въ томъ числѣ:			
въ Варшавѣ	15	298	—
— Краковской	28	108	—
— Сандомирской	11	133	—
— Калишской	10	128	—
— Плоцкой	16	346	—
— Люблинской	25	139	—
— Подляской	9	112	—
— Августовской	8	483	—

По вѣдомостямъ 1854 года, умѣющихъ читать и писать было изъ числа обвиненныхъ въ преступленія 5, а изъ числа обвиненныхъ въ проступкахъ 527 человекъ.

Въ числѣ подсудимыхъ въ теченіе послѣдняго года содержалось подъ стражею 11,504. Изъ нихъ было: мужскаго пола 10,264, женскаго пола 1,040 человекъ. Число женщинъ простиравшееся въ 1853 году до 6-й части всѣхъ арестантовъ, достигаетъ нынѣ только до 10 й части; и вообще уголовныя преступленія сдѣлались гораздо рѣже. Изъ обвиненныхъ въ проступкахъ болѣе всего оказалось посягавшихъ на чужую собственность, ибо свыше $\frac{2}{3}$ обвинены въ кражъ.

Высочайшія помилованія.

Въ 1829 году помиловано Государемъ Императоромъ 3,904 арестанта, изъ которыхъ 3,397 человекъ приговорены были къ наказанію исправительному, 498 къ наказанію полицейскому, а 9 къ смертной казни. Сверхъ того 15-ти человекамъ, съ Высочайшаго соизволенія, облегчены наказанія. Число принесенныхъ въ 1830, 1832, 1833 и 1834 годахъ Совету Управленія прошеній о помилованіи простиравлось до 4,804, изъ коихъ уволено 2,406.

III. Свѣдѣнія по части Правительственной Комиссіи Финансовъ и Казнагейства.

Къ вѣдомству сей Комиссіи причисляются, кромѣ собственно Финансоваго управленія, между прочимъ слѣдующія, части:

1) *Таможенная.* Приходъ по сей части простирався:

Въ 1829 году до	10 м. 288 т. злот.
— 1830 — за 11 мѣсяцовъ	8 м. 360 т. —
Въ продолженіе мѣсяца	3 м. 156 т. —
Съ 16-го Сентября 1831 до 1-го	
Января 1832 года	2 м. 284 т. —
Въ 1832 году до	9 м. 227 т. —
— 1833 — —	8 м. 850 т. —
— 1834 — —	9 м. 049 т. —

Для прекращенія контрабанды, Правительство закрыло проложенныя контрабандистами въ объездъ дороги, воспретило открытіе питейныхъ домовъ и постройку отдѣльныхъ жилищъ, на разстояніи одной четверти мили отъ границы, и усилило наказанія за переходъ чрезъ границу въ мѣстахъ недозволенныхъ. Какъ симъ мѣрамъ, такъ въ особенности частымъ ревизіямъ таможенъ, безпрестаннымъ пограничнымъ объездамъ и наконецъ строжайшему контролю надъ чиновниками учрежденному, приписать должно поддержаніе почти въ прежнемъ положеніи таможеннаго прихода.

2) *Консумціонный сборъ.* Сборъ сей, простиравшійся въ 1829 году до 8 м. 954 т. доходилъ въ 1834 году до 10 м. 540 т. злотыхъ, кромѣ 519 т. оставшихся въ недоимкѣ къ 1-му Января 1835 года. Такое возвышеніе приписывается установленному декретомъ 4 Апрѣля 1832 года, новому порядку Консумціоннаго сбора, которымъ уменьшены еще и расходы по управленію сего частію до полумилліона злотыхъ.

3) *Гербовая часть.* Гербовый сборъ въ 1834 году превзошелъ вырученные въ 1829 году 2 м. 142 т. злот. на сумму 392 т. злотыхъ.

4) *Соляная часть.* Продажей соли выручено въ 1829 году до 17 м. 250 т. а въ 1834 году 17 м. 905 т. злотыхъ, не смотря на то, что во время мѣсяца, часть сія потерпѣла значительный подрывъ. Таковому благопріятному положенію прихода по соляной части, содѣйствовали три заключенные Правительствомъ въ 1829 году контракта на поставку, по выгоднымъ условіямъ, потребнаго количества соли.

5) *Продажа табака.* Приходъ по сей части простирався въ 1829 году до 1 м. 854 т. злотыхъ, а въ 1834 году доходилъ до 2 м. 467 злотыхъ. Откупъ на продажу табака отданъ былъ по контракту, заключенному въ 1832 году, срокомъ на шесть лѣтъ.

	в r. 1852	в r. 1853	в r. 1854.
На карę смерти	8	7	1 осѣб.
— вѣзденіе варовне	74	75	4 —
— вѣзденіе цѣзкие	616	756	149 —
— кары поправче	1,504	1,408	2,561 —

Pod względem Gubernij, liczba obwinionych w roku 1854 podzieli się jak następuje:

W Mazowieckiej było obwinionych:

	o zbrodnię	45 o występki	574
— w szczególności z Warszawy	15	—	298 —
— Krakowskiej	28	—	108 —
— Sandomierskiej	11	—	153 —
— Kaliskiej	10	—	128 —
— Płockiej	16	—	546 —
— Lubelskiej	25	—	159 —
— Podlaskiej	9	—	114 —
— Augustowskiej	8	—	483 —

Podług wykazow 1854 roku, pomiędzy obwinionemi o zbrodnię, znajdowało się pisacъ i czytacъ уміających 5, a pomiędzy obwinionemi o występki, 327.

W liczbie бѣдących pod sądem w ciągu ostatniego roku, odpowiadało z вѣзденія 11,504, z которыхъ мѣзczyzn było 10,264, a kobiet 1,040. W ogólności, stosunek pociągniętych do odpowiedzialności kobiet, który w roku 1853 składał jedną szóstą część ludności вѣзденіеj, składa teraz jedną dziesiątą, i liczba zbrodni niemałego doznała zmniejszenia. Między pomnażającymi się występkami, najliczniejsze są przeciw bezpieczeństwu własności: same bowiem kradzieże stanowią cztery piąte ogółu przestępstw.

Ułaskawienie.

W roku 1829, Najjaśniejszy PAN raczył obdarzyć Najwyższą łaską osѣb 3,904, między któremi było skazanych za występki na кары поправче osѣb 3,397, za przewinienia na кары полицейне 498 osѣb, na карę śmierci 9 osѣb. Oprócz tego z woli Najwyższej otrzymało złagodzenie кары osѣb 15. Liczba przedstawionych w 1830, 1832, 1833 i 1834 latach, prośb Radzie Administracyjnej o ułaskawienie, wynosiła 4,804, z których uznano za zasługujące na względy 2,406.

III. Wydział Przychodów i Skarbu.

Oprócz właściwej Administracji Skarbowej, pod kierunkiem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu zostają:

1) *Dochody Celne.* Wpływy celne przyniosły:

W roku 1829	10,288,000 złp:
za mіęsący 11 w r. 1830	8,360,000 —
w czasie rokосу	3,156,000 —
od 16 Września 1851, do końca	
tegoż roku	2,284,500 —
w r. 1832	9,227,000 —
— 1833	8,850,000 —
— 1834	9,049,000 —

Dla zapobieżenia defraudacyom, zniesiono drogi uboczne, zakazano budowania karczem i odrębnych domów, w przestrzeni ćwierci mili od granicy, i obo-trzono кары przeciw tym, którzy w miejscach zabronionych przebywają granicę. Środki te, równie jak i częsta rewizya komor, objazdy granicy, ścisła kontrola officyalistów, wydane wreszcie przez Rząd przepisy, dotyczące przestępstw fiskalnych, zabezpieczyły, ile można, całość dochodów.

2) *Konsumpcya.* Oddział ten wpływów Skarbowych, wynoszący w 1829 roku do 8,954,000 złotych polskich, dochodził w roku 1834, do 10,540,000 złp., oprócz 519,000 zaległych z niedobrów do 1 Sycznia 1855 r. Podwyższenie takowe przypisać należy Postanowieniu Najwyższemu z dnia 4 Kwіетnia 1832 roku, zaprowadzającemu nowy porządek poboru Konsumpcyjnego, przez co zmniejszone jeszcze zostały i wydatki na administracyę, do półmiliona złp. wynoszące.

3) *Opłaty Stemplowe.* Przychód z opłat stemplowych w 1834 roku, przewyższał wpływ w roku 1829 w summie 2,142,000, o złotych polskich 392,000.

4) *Sól.* Przedaż soli, wynosząca w roku 1829, 17,250,000 złotych polskich, w 1834 przyniosła do 17,905,000 złotych, pomimo, że to źródło dochodu, podczas rokосу znaczny uszczerbek poniosło. Do tak pomysłnego stanu dochodu tego, przyczyniły się trzy kontrakta, zawarte w roku 1829 przez Rząd, pod korzystnymi warunkami, na dostawę potrzebnej ilości soli.

5) *Dochody Tabaczne.* Przychód z tego źródła w roku 1829, czynił 1,834,000, a w roku 1834 doszedł do złp. 2,467,000. Na mocy kontraktu w roku 1832 zawartego, dochód oddany został w dalszą administracyę na lat sześć.

6) *Лоттерейная часть.* Въ Царствѣ Польскомъ существуютъ двѣ лоттереи отъ Правительства: одна такъ называемая *Классная*, другая называемая *lotterie Génoise*. Отъ обихъ сихъ лоттерей, Правительство выручило въ 1834 году 1 мил. 256 т. злот., сумму, превосходящую выручку 1829 года на 342 т. злот. Въ концѣ 1835 года, классная лоттерея отдана вновь на откупъ срокомъ на шесть лѣтъ, отъ чего приходъ по сей части увеличился ежегодно на 202 т. злот.

7) *Государственный имуществъ и лѣса.* Недовмка въ собираемыхъ съ казенныхъ имѣній и лѣсовъ доходахъ, во время мятежа до того накопилась, что при возстановленіи законнаго порядка, она простиралась до 10 м. 673 т. злот. Въ послѣдствіи для поддержанія казенныхъ крестьянъ Правительство въ необходимости было оказывать имъ еще пособие всякаго рода какъ ссудою хлѣба, такъ и отпускомъ лѣса и выдачею паличныхъ денегъ. Изложенная ниже таблица указываетъ положеніе доходовъ по сей части.

Предположено получить. Получено. Оставилось въ недоимкѣ.

Въ 1830 г. до конца

Ноября	11 м. 645 т.	4 м. 528 т.	7 м. 117 т.
во время мятежа	12 м. 101 т.	1 м. 776 т.	10 м. 325 т.
съ 16 Сентябр. 1831			
до 1 Января 1832	10 м. 763 т.	1 м. 642 т.	9 м. 121 т.
въ 1832 году . . .	13 м. 255 т.	6 м. 661 т.	6 м. 573 т.
— 1833 —	15 м. 905 т.	8 м. 416 т.	5 м. 489 т.
— 1834 —	15 м. 281 т.	8 м. 258 т.	5 м. 023 т.

Изъ сего видно, что самые доходы съ Государственныхъ Имуществъ и лѣсовъ въ последнее время усилились, а недоимка уменьшилась двумя милліонами злотыхъ, не смотря на то, что по случаю бывшей въ 1834 г. чрезвычайной засухи, необходимость заставила отложить до времени взысканіе оброка.

8) *Эмеритальное общество.* Капиталь сего общества, какъ въ наличныхъ деньгахъ, такъ и въ недоимочныхъ сборахъ и въ суммахъ отданныхъ въ заимообразную ссуду, составляла:

въ 1829 году 5 м. 860 т. злотыхъ.
а въ 1834 — 7 м. 793 т. злотыхъ.

Въ послѣднемъ году, число чиновниковъ, участвовавшихъ въ эмеритальныхъ взносахъ, простиралось до 10,706, а пользовавшихся эмеритальнымъ содержаніемъ до 462.

9) *Монетный дворъ.* Въ учрежденномъ въ Варшавѣ монетномъ дворѣ, вычеканено монеты въ теченіе 1829 года, на сумму 6 м. 500 т. злотыхъ. Во время соединенія сего двора съ Польскимъ Банкомъ, количество вычеканенной монеты простиралось до 15 м. злотыхъ, а съ поступленія онаго снова подъ непосредственное вѣдомство Правительственной Комиссій Финансовъ до исхода 1833 года, вычеканено на 5 м. 267 т. злотыхъ. Въ 1834 году, введены новыя для монеты штампеля съ Русскими и Польскими надписями. (Продолженіе впрѣдъ.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 18-го Марта.

Здѣшняя оффиціальная газета объявила изъ Журнала Законовъ, общію смету доходовъ и расходовъ по Прускому Королевству на 1838 годъ, показывающую въ отношеніи доходовъ слѣдующее состояніе: съ имѣній и лѣсовъ 4,835,000 талер.; съ откупа и продажи оныхъ, для погашенія Государственнаго долга 1,000,000; съ горныхъ промысловъ, стекляныхъ и фарфорныхъ заводовъ 917,000, отъ почты 1,200,000; съ лоттерей 928,000; съ позатей земской, подушной и ремесленной 18,403,000; съ доходовъ отъ пошлннъ, консумпціи, путевого, судоходнаго и проч. 20,150,000; отъ соли 5,620,000; съ разныхъ другихъ предметовъ 400,000; въ цѣлости 52,681,000 рейхсталеровъ. — *Расходы* показаны слѣдующимъ образомъ: На проценты и погашеніе Государств. долга, 8,578,000 рейхстал.; на жалованье и другія принадлежности, 2,468,000; на вѣчные проценты 1,073,000; для тайнаго кабинета, Государств. Министерствъ, общей Государств. бухгалтеріи, счетной Палаты и статистическаго отдѣленія, 293,000; для Министерства Духовныхъ, медицинскихъ дѣлъ и просвѣщенія 2,817,000; для министерствъ внутр дѣлъ, 2,414,000; для воен. Министер. 2,543,600; для Министер. Юстиціи, 2,166,000; для центрального Финансоваго управленія, 1,638,000; на содержаніе и постройку шоссе 2,923,000; на жалованье начальствующихъ презусовъ и регентовъ 1,710,000; на содержаніе конскихъ заводовъ и заводскихъ ставцій, 169,000; на разные расходы и улучшенія, или на резервный капиталъ, 2,323,000; всего какъ и выше, 52,681,000; рейхст. (G. C.)

А в с т р і я.

Вѣна, 19-го Марта.

Чрезвычайное наводненіе Дуная, по донесеніямъ

6) *Лотерея.* В Крѣлевствѣ Польскомъ существуютъ двѣ роды лотерей, подъ поваго Рządu: Классичная и Генуэиска; з обудвѣхъ тыхъ лотерей Рząd miał w 1834 roku, dochodu 1,256,000 złotych, czyli więcej o złotych 342,000, niżeli w 1829 roku. W końcu 1835 roku, loteria klasyczna wypuszczoną została na nowo w dzierżawę, na lat sześć, przez co przybyło corocznie dochodu 202,000 złp.

7) *Dochody z dóbr lasów Rządowych.* Niedobory w dochodach z dóbr i lasów Rządowych, do tego stopnia w ciągu rokossu wzrosły, że w chwili przywrócenia władz krajowych, wynosiły 10,673,000 złotych polskich. Następnie dla podźwignienia włości skarbowych, Rząd widział się jeszcze w potrzebie udzielać im wszelkiego rodzaju pomocy, tak przez wypożyczenie zboża, jako też przez assygnowanie drzewa i zasifki pieniężne. Poniżej zamieszczona tabella, okazuje stan dochodów z tego źródła w pięciu ostatnich latach.

	Należność poborowa	wpłynęło	pozostało dopobrania
в r. 1830 до конца			
Listopada	11,645,000	4,528,000	7,117,000.
в czasie rokossu	12,101,000	1,776,000	10,325,000.
od 16 Września 1831			
г., до 1 stycznia 1832			
roku	10,763,000	1,642,000	9,121,000.
в 1832 roku	13,255,000	6,661,000	6,573,000.
— 1833	13,905,000	8,416,000	5,489,000.
— 1834	15,281,000	8,258,000	5,023,000.

Z tego okazuje się, że dochody z dóbr Rządowych i lasów, w ostatnich czasach powiększyły się, a zaletłość zmniejszyła się o dwa miliony złotych, pomimo, że z powodu nadzwyczajnej w roku 1834 suszy, Rząd zmuszonym był exekwowanie czynszów do następnego roku odłożyć.

8) *Stowarzyszenie Emerytalne.* Z końcem 1829 roku, fundusz stowarzyszenia emerytalnego, tak w gotowiznie, jako w należnościach do pobrania, tudzież w kapitałach wypożyczonych, wynosił 3,860,000 złotych, a w roku 1834, 7,793,000 złotych.

Liczba osób do stowarzyszenia emerytalnego należących, w roku 1834, wynosiła 10,706, a pobierających płacę emerytalną 462 osób.

9) *Mennica.* W roku 1829 wybito w Warszawskiej mennicy rozmaitej monety, za półsiódma miliona złotych polskich. W czasie połączenia jej z Polskim Bankiem, wybito monety do 15,000,000 złp. a od czasu powrócenia jej pod zarząd Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, do końca 1835 roku wybito do 5,267,000 złp. W roku 1834 wprowadzone zostały nowe stęple monet, z napisami Rossyjskimi i Polskimi. (Dalszy ciąg nastąpi.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, 18-go Marca.

Tutejsza gazeta Rządowa ogłasza z dziennika praw, ogólny etat dochodów i wydatków Krѣlestwa Pruskiego na rok 1838, obejmujący: Co do *Dochodów* następujące pozycye: Z dóbr i lasów 4,835,000 talarów, z odstąpien i przedaży tychże, na umorzenie długu krajowego, 1,000,000, z górnictwa, hut, fabryk porcelany, 917,000; z poczty, 1,200,000; z loterij, 928,000; z podatków gruntowego, klasycznego i rzekodzielniczego, 18,403,000; z dochodów cła, konsumpcyi, drogowego, spławnego etc. 20,150,000; z soli, 5,620,000; z rozmaitych, 400,000; razem 52,681,000 talarów. — *Wydatki* podane w sposob następnny: Na prowizyę i umorzenie długu krajowego, 8,578,000 talarów; na pensye i kompetencye, 2,468,000; na wieczne prowizye 1,073,000; na gabinet tajny, ministeryum stanu, buchalteryę ogólną kraju, izbę obrachunkową i bióro statystyczne, 293,000; na ministeryum spraw duchownych, lekarskich i oświecenia, 2,817,000; na minist. spraw wewn. 2,414,000; na min. wojny, 2,543,600; na min. sprawiedliwości, 2,166,000 na centralną admin. skarbową, 1,638,000; na utrzymanie i budowę dróg bitych 2,923,000; na pensye naczelnych prezosów i rejencyj 1,710,000; na utrzymanie stad i stacyj stadnych, 169,000; na rozmaite wydatki i ulepszenia, czyli na kapitał rezerwowy, 2,323,000; razem jak wyżej, 52,681,000 talarów. (G. C.)

A u s t r i a.

Wiedeń, 19-go Marca.

Nadzwyczajnie wielkie wezbranie Dunaju, zrządzi-

изъ Песта и Офена причинило очень много вреда, особенно, что вода хотя уже возвысилась на 50 футовъ, однако не переставала прибывать и затопила весь Пестъ безъ изытій. Не прошла часъ что бы не упала какой домъ, такъ, что ужаснѣйшая опасность угрожала народу, или затопленіемъ или гибелью подъ развалинами. Многіе боты, а между прочими два парохода плавали по улицамъ города перевозы людей и пародъ въ Офенъ, гдѣ все почти дома наполнены ищущими убѣжища. *Палатинъ* оказывая примѣръ человеколюбія, назначилъ весь свой замокъ для помѣщенія лишенныхъ пристанища. Изъ другихъ Вадунайскихъ окрестностей, именно между Офеномъ и Граномъ извѣстія еще болѣе печальны; въ тамошнихъ деревьяхъ видны были только вершины некоторыхъ крышъ. Неизвѣстно куда скрылись жители. Въ Гранѣ обрушилось болѣе 300 домовъ. (G. C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 18 го Марта.

Messenger утѣряетъ, что слухи распространены въ Нѣмецкихъ газетахъ о бракосочетаніи Принца Баварскаго съ Принцессою *Клементиною*, вовсе неосновательны. Посѣщеніе Мюнхена Принцессою *Марією*, дало поводъ къ сими догадкамъ, но нѣтъ сомнѣній, что ни одинъ изъ упомянутыхъ здѣсь дворовъ не думалъ о томъ.

— Сегодня въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ распространился слухъ, что Г. *Монталиве* подалъ въ отставку, но что Король рѣшительно въ томъ ему отказалъ.

— Говорятъ о предстоящемъ путешествіи Г-на *Шатобріана* въ Германію.

— Одинъ здѣшній легитимистскій журналъ утверждаетъ, что онъ получилъ письмо изъ Мадрита слѣдующаго содержанія: „Часть 1-го полка гвардіи, квартирующаго въ Гуадалаксарѣ, взбунтовалась, Полковника и Офицеровъ умертвила и тотчасъ всѣ до одного, отправились въ походъ; чтобы присоединиться къ Карлистскому войску.“

— По письмамъ съ Наварскихъ границъ отъ 14-го Марта, въ Карлистскомъ Ирачскомъ госпиталѣ, близъ Эстеллы, показался тифусъ. Опасеніе, что болѣзнь эта можетъ распространиться до Эстеллы, будто заставила *Донъ-Карлоса*, отправиться 8-го ч. съ дворомъ въ Виллафранку въ Гвипуской. — Газеты изъ Барселлоны отъ 6 го ч. содержатъ слѣдующее: „Бригадиръ *Айеръ* перешедшій за Эбро чтобы освободить Гандезу, 27 Февраля при Хертѣ встрѣтилъ нападеніе Карлистовъ подъ командою *Кабреры* и *Лангостера*. Но Христиансы отразили непріятеля съ значительнымъ урономъ; оба Карлистскіе Генерала, будто ранены.“

— Одинъ здѣшній журналъ сообщаетъ: „Нѣсколько дней замѣчаютъ въ Парижѣ многихъ лицъ, будто присланныхъ сюда *Донъ-Карлосомъ*, которыя ежедневно имѣютъ совѣщанія съ членами дипломатическаго корпуса, съ многими Испанскими выходцами и съ однимъ изъ высшихъ чиновниковъ Министера Иностран. дѣлъ. Полагаютъ, что они уполномочены *Донъ-Карлосомъ* рассмотреть условія, предложенныя на счетъ примиренія воюющихъ сторонъ въ Испаніи. Хотя Генералъ *Кабрера* вменемъ Карлистскихъ войскъ, рѣшительно сопротивился всякому примиренію, однако несомнительно, что *Донъ-Карлосъ* начинаетъ убѣждаться, что его способы истощаются и что онъ потерялъ надежду на послѣдствіе своего предпріятія. Отъ недостатка денегъ замедляется высылка новыхъ экспедицій въ южныя провинціи, а посему неудивительно, если онъ наконецъ вступаетъ въ переговоры. Говорятъ, что освобожденіемъ примиренія, бракосочетаніе Принца Астуріи, старшаго сына *Донъ-Карлоса* съ *Донною Изабеллою*. Но *Донъ-Карлосъ*, главнымъ образомъ, потому не хочетъ согласиться на эту связь, что кабинеты требуютъ, чтобы онъ и Королева *Марія Христина*, остались навсегда исключенными отъ престола, и чтобы до совершеннѣйшаго Принца, установленъ былъ Правительственный Совѣтъ. Впрочемъ надлежитъ опасаться, что если согласится обѣ стороны на эти условія, то партіи не такъ легко положить оружіе и что могла бы продолжаться междоусобная война безъ главнаго предводителя.“

19-го Марта.

Г. *Монталиве* довольно уже выздоровѣлъ. Многіе его знакомые утверждаютъ, что онъ все таки намѣренъ отказаться отъ должности.

— Министерскіе журналы опровергаютъ слухъ, что миссія *Решидъ-Бей*, новаго Турецкаго Посланника въ Парижѣ, касается Алжирскаго вопроса. Турція, присовокупляютъ они, съ некотораго времени

то, według doniesień z Pesztu i Budy, bardzo znaczne szkody, zwłaszcza, że woda pomimo dójścia do stóp 50 nie przestała przybierać i zalała całe miasto Peszt bez wyjątku. Nie było godziny, żeby się jaki dom niezawałił; tak, iż niebezpieczeństwo największe zagrażało ludności, albo utonięciem albo przywaleniem gruzami. Rozmaite łodzie, a między temi, dwa statki parowe, przepływały po ulicach miasta, przewożąc ludzi i bydlę do Budy, gdzie wszystkie prawie domy, szukającami schronienia napełnione były. Palatyn, dając przykład ludzkości, przeznaczył cały swój zamek na pomieszczenie pozabawionych przytułku. Z innych okolic naddunajskich a mianowicie między Budą i Gran, odebrano więcej jeszcze zasmucające wiadomości; z wiossek stron tamtejszych, widziano tylko szczyty dachów niektórych; niewiadomo gdzieby się mieszkańcy schronili. W Gran zawałiło się przeszło 300 domów. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 18 Marca.

Messenger zapewnia, że pogłoska, rozszerzona w gazetach Niemieckich o zaślubieniu Xięcia Następcy tronu Bawarskiego z Xiężniczką *Klementyną*, jest zupełnie bezasadną. Odwiedzenie Monachyem przez Xiężniczkę *Maryę* dało powód do tych domysłów; lecz jest pewnym, że żaden z dwóch pomienionych dworów, nie myślał o tym związku.

— Dzisiaj w biurze Ministerjum Spraw Wewnętrznych, rozszerzyła się pogłoska, że P. *Montalivet* podał się do uwolnienia, i że Król stanowczo mu tego odmówił.

— Mówią o nastąpić mającej podróży P. *Chateaubrianda* do Niemiec.

— Jeden z tutejszych dzienników legitymistowskich utrzymuje, że on otrzymał list z Madrytu następującej treści: „Część 1-go półku gwardyi, który rozłożony był w Guadalaxara, podniósł bunt; Półkownika i Oficerów zabił i niezwłocznie co do jednego udał się w pochod, dla przyłączenia się do Karolistów.“

— Podług listów od granic Nawarry pod 14 Marca, w szpitalu Karolistowskim Iраche pod Estellą wybuchnąc miał tyfus. Obawa, że choroba ta mogłaby się rozszerzyć do Estelli, zmusiła *Don Carlosa*, że d. 8 ze swoim dworem udał się do Villafranca w Guipuzcoa. Gazety z Barcelloны pod d. 6 zawierają co następuje: „Brygadyer *Ayerbe*, który przeszedł za Ebro dla uwolnienia Gandesy, d. 27 z. m. pod Cherta napadnięty był przez Karolistów pod dowództwem *Cabrery* i *Llangostera*. Lec. Krystyniści odparli nieprzyjaciela ze znaczną stratą; wspomnieni Karolistowscy Jenerałowie mieli bydlę przy tém ranieni.“

— W jednym z dzienników tutejszych czytamy: „Od dni kilku postrzegają w Paryżu wiele osób, które tu mają bydlę przysłane przez *Don Carlosa* i codziennie miewają narady z niektórymi członkami ciała dyplomatycznego, z wielu Hiszpańskimi wychodźcami i jednym z wyższych urzędników Ministerjum Spraw Wewnętrznych. Rozumieją, iż osoby te upoważnione są od *Don Carlosa* do rozpatrzenia warunków, podanych do pojednania stron walczących w Hiszpanii. Chociaż Jenerał *Cabrera* w imieniu wojsk Karolistowskich w sposób energiczny protestował przeciwko wszelkiemu pojednaniu, jednak niemniej jest pewnym, że *Don Carlos* zaczyna postrzegać, że jego się posiłki wyczerpują, i że zwątpił o skutku swojego przedsięwzięcia. Niedostatek pieniędzy wstrzymuje wysłanie nowych wypraw do prowincyj południowych i dla tego niemożna się dziwić, jeżeli nakoniec skłania się do układów. Mówią, że główną zasadą ugody ma bydlę zaślubienie Xięcia Asturyi, starszego syna *Don Carlosa* z *Donną Izabellą*. *Don Carlos* zaś dla tego jedynie nie chce przyzwolić na te związki, gdyż gabinety żądają, ażeby również on, jak i Królowa *Maryja Krystyna* narazie wyłączone były od Rządu i żeby do pełnoletności Xięcia, Rada Regencyjna przewodziła Państwem. Nadewszystko należy się tylko lękać, że chociaż obie strony zgodzą się na te warunki, jednak partye nie tak łatwo dadzą się rozbroić, i że wojna domowa byłaby prowadzoną bez pewnego dowódcy.“

Dnia 19.

P. *Montalivet* prawie zupełnie wyzdrowiał. Wielu ze znanych jego utrzymują, że zawsze jednak zamierza złożyć swój urząd.

— Dzienniki Ministerjalne zaprzeczają pogłoskę, że misсія *Reszyd Beja*, nowego Posła Turецkiego w Paryżu, ściągają się do kwestyi Algierskiej. Dodają one, że Turcja od dawnego już czasu zgoda nie zajmuje się pro-

просто не обращаетъ никакого вниманія на Алжирскія дѣла.

— *Sentinelle des Pyrenées* отъ 15 ч. утверждаетъ, что только три osoby а между ними Генералъ *Esteller*, какъ подозреваемые виновными въ сношеніи съ непріятелемъ, пожертвовали жизнью. — *Don Carlos* былъ 11-го ч. въ Эстеллѣ. — По письму изъ Байонны отъ 15-го ч., Принцесса *Беирская* прибыла въ Толосу, но и *Quotidienne* сообщая это извѣстіе, сомнѣвается въ вѣрности онаго. — Говорятъ, что *Villareal* опять помилованъ и назначенъ начальникомъ Бискайскихъ провинцій.

— По письму изъ Байонны отъ 15-го ч. сообщенному въ *Quotidienne*, 12,000 Карлистовъ съ 14 орудіями, будто выступили 13-го ч. изъ окрестностей Эстеллы по направлеию къ Віанѣ, вѣроятно чтобы навестъ на сей городъ и новый корпусъ отправить за Эбрь. — *Constitutionnel* сообщаетъ второе письмо изъ Логроньо отъ 13-го ч., по коему этотъ переходъ за Эбрь, уже сдѣланъ. Между тѣмъ извѣстіе это кажется требуетъ подтвержденія. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ. 20-го Марта.

Дублинскій *Evening Post* уведомляетъ, что Коронація Королевы послѣдуетъ въ началѣ Августа, и что при семь случаевъ отъ 20 до 25 Виговъ, между которыми отъ 4 до 5 Ирландцевъ, произведены будутъ въ Перы.

— Сегодня утромъ опять вода ворвалась въ тунель и въ продолженіи четверти часа, совершенно его наполнила. Г. *Mason* одинъ изъ инженеровъ, который былъ въ тунель, когда въ середину начала литься вода, пытался закрыть отверстіе, но напрасно; поему онъ приказалъ работникамъ выходить и помощію платформъ которые устроилъ Г. *Brunel* на случай опасности, удалось всемъ отъ 60 до 70 чел. благополучно уйти. Тотчасъ опять приступлено къ дѣлу, чтобы исправить причиненныя поврежденія.

— Изъ Ямайки получены извѣстія отъ 8 Февраля. *Kingston Chronicle* отъ 2 Февраля уведомляетъ, что на островѣ Куба, въ округѣ Таллада, Негры взбунтовались, нѣкоторые поселенія сожгли и убили много людей. Однако, по послѣднимъ извѣстіямъ, мятежники совершенно окружены милиціею, и надѣются скоро усмирить быть. Также въ нѣкоторыхъ большихъ колоніяхъ въ западной сторонѣ Демерары, произошли безпорядки. Законодательная власть Монсеррата призвала полезнымъ, уничтожить учебную систему съ 1-мъ Августа настоящ. года. (A.P.S.Z.)

Н И Д Е Р Л А Н Д Ы.

Амстердамъ, 18-го Марта.

Слышно здѣсь, что Король рѣшился наконецъ подписать извѣстныя 24 статьи Лондонской конференціи, на что Г. *Дедель* кажется получилъ уже нужныя предписанія. Поему должно ожидать, что это важное обстоятельство будетъ вскорѣ приведено во всеобщее извѣстіе. Впрочемъ кажется изъ всего видно, что это небезосновательный слухъ, и что отдѣленіе Бельгіи окончательно будетъ признано.

20-го Марта.

Жур. *Handelsblad* сообщаетъ письмо изъ Гаги отъ вчерашняго числа, которое подтверждаетъ извѣстіе, что Король согласился подписать 24 статьи прибавляя къ тому, что о семь опредѣленія извѣщены уже первостепенныя Державы, составившія Лондонскую конференцію. Король, сказано далѣе, готовъ приступить къ трактату безъ всякихъ исключеній и условій, и что трактатъ сей какъ онъ предложенъ, будетъ принятъ и Бельгіею. Надѣются, сказано далѣе, что сей рѣшительный поступокъ Короля будетъ имѣть благотворное вліяніе на разсужденіе 2-й Палаты Генеральныхъ Штатовъ. Въ официальныхъ и министерскихъ журналахъ нѣтъ еще подтвержденія сего извѣстія, и до сихъ поръ только неминистерскіе жур. и сообщаютъ о семь постановленіи Правительства, изъявляя за это благодарность. Они сообщаютъ извѣстный договоръ въ 24 статьяхъ подписанный 15 Октября 1831 въ Лондонѣ Посланниками Австріи, Франціи, Англии, Пруссіи и Россіи, въ которомъ признана независимость Королевства Бельгіи и который пять Державъ объявили основаніемъ заключеннаго трактата между Голландіею и Бельгіею. Къ сему 24 статьямъ по истеченіи мѣсяца (15 Ноября) прибавлены еще три статьи, подписанныя не только Посланниками пяти сказанныхъ Державъ, но также Г-мъ *Фандевейеромъ* отъ имени Бельгіи, которая слѣдующаго содержанія: (Ст. 25) Пять Державъ ручаются Бельгійскому Королю за исполненіе 24 статей; (Ст. 26) въ слѣдствіе сего долженъ быть миръ и дружество между Бельгійскимъ Королемъ съ одной и пяти Дер-

стѣя дорою справамъ и Алгіеру.

— *Sentinelle des Pyrenées*, под д. 15 запевня, że trzy tylko osoby, między któremi Jenerał *Esteller* zapłacili życiemъ за ciążące на нихъ обвинienie о porozumienie zъ nieprzyjacielemъ. — *Don Carlos* d. 11 był jeszcze wъ Estelli. — Podługъ listów zъ Bayonny pod d. 15, Xiężna *Beira* przybydzъ miała do Tolozy; jednak gazeta *Quotidienne*, udzielając tę wiadomość, wątpi о jej prawdziwości. — Zapewniają, że *Villareal* znowu powrócił do łaski, i mianowany zostałъ naczelnymъ dowódcą wъ prowincyachъ Biskajskichъ.

— Podługъ listu zъ Bayonny pod d. 15, udzielonego wъ *Quotidienne*, d. 13 t. m., 12,000 Karolistów ze 14 działami, wyszli zъ okolicъ Estelli wъ kierunku na Vienna, zapewne wъ celu uderzenia na to miasto i przeprawienia przezъ Ebro nowego korpusu wojsk. — *Constitutionnel* udziela inne pismo zъ Logroño pod d. 13, podługъ którego przechodъ przezъ Ebro miałъ jużъ bydzъ skuteczniony. Tymъ czasem wiadomość ta zdaje się bardzo potrzebować potwierdzenia. (A.P.S.Z.)

A N G L I A.

Лондонъ, дня 20-го Марца.

Дзень. Дублинскіа *Poczta wieczorna* donosi, że coronacya Królowej ma nastąpić na początku Sierpnia, i że przy tej okoliczności 20 do 25 Wigów, pomiędzy któremi 4 do 5 Irlandczyków, mianowanychъ będzie Parami.

— Dzisiaj rano znowu вода zъ Tamizy wpadła do tunelu, i wъ przeciagu kwadransa całkiemъ go zalafła. P. *Mason*, jeden zъ pomocniczychъ inżynierów, który był wъ tunelu, gdy вода zaczęła wpadać do środka, chciałъ zatkać otwór, lecz nadaremno; dla tego kazałъ robotnikomъ wychodzić, i za pomocą платформъ, które P. *Brunel* kazałъ urządzić na przypadekъ niebezpieczeństwa, udało się wszystkimъ wъ liczbie 60 do 70 ludzi, umknąć stamtądъ szczęśliwie. Niezwłocznie znowu przystąpiono do robotъ dla naprawienia szkodъ zrządzonychъ.

— Zъ Jamaiki otrzymano wiadomości do 8 Lutego. *Kingston Chronicle* pod d. 2 Lutego donosi, że na wyspie Cuba wъ округу Tallada, zbuntowali się Negrowie, kilka osad spalili i pozabijali wielu ludzi. Podługъ ostatnichъ wiadomości, бунтовники были całkiemъ przezъ милиціею otoczeni i spodziewano się wъ krótkimъ czasie buntъ przytłumić. Takozъ wъ niektórychъ wielkichъ osadachъ на zachodnimъ brzegu Demerara, wybuchnęły niepokojności. Zwierzchność Monserrat, oświadczyła się za zniesieniemъ systematu naukowego od 1 Sierpnia ter. roku. (A.P.S.Z.)

N I D E R L A N D Y.

Амстердамъ, 18 Марца.

Слышаć tu, że J. K. M. postanowiłъ наreszcie podpisać wiadome 24 artykułówъ Konferencyi Londyńskiej, wczemъ ma jużъ podobno udzielone sobie stosowne polecenia Panъ *Dedel*. Trzeba się spodziewać, że та ważна okoliczność wkrótce będzie do publicznej podana wiadomości. Wszystko zdaje się zresztą zapowiadać, że nie jest to czeza pogłoska, i że oddzielenie Bельгіи będzie ostatecznie uznane. (G. C.)

20-го Марца.

Handelsblad udziela listъ zъ Hagi daty wczorajszej, który, potwierdzającъ wiadomość, że Królъ oświadczyłъ jużъ gotowośćъ podpisaćъ 24 artykuły, dodaje, że wielkie mocarstwa, które składały Konferencyą Londyńską, jużъ są zawiadomione о тѣмъ postanowieniu. Królъ gotowy jestъ przystąpić do трактату bezъ wszelkichъ zastrzeżeńъ i warunkówъ, rozumiejącъ, że трактатъ ten, jakimъ jestъ, i przezъ Bельгію bezъ warunkówъ przyjęty będzie. Spodziewają się, czytamy далѣе wъ tymъ же dzienniku, że ten stanowczy krokъ Króla, będzie miałъ dobroczynny wpływъ на dyskusyе 2-ej Izby Stanówъ Jeneralnychъ. Wъ urzędowychъ i Ministeryalnychъ dziennikachъ, zgoła nieznanъ jestъ jeszcze potwierdzenia tej wiadomości, dotądъ same, tylko dzienniki nieministeryalne donoszą о postanowieniu Rządu, за что оświadcзająъ podziękowanie. Udzielają one wiadomy układъ we 24 artykułachъ, podpisany 15 Paźdz. 1831 wъ Londynie przezъ Postówъ Austryackiego, Francuzkiego, Angielskiego, Pruskiego i Rossyjskiego, wъ którymъ przyznana jestъ niezawisłośćъ Królestwa Bельгіи i które ogłoszone są przezъ pięć mocarstwъ jako główne zasady трактату zawartego między Hollandyą a Bельгіą. Do tychъ 24 artykułówъ wъ miesiącъ później (15 Listopada) przydano jeszcze 3 artykuły, które nie tylko podpisane są przezъ Postówъ pięciu wspomnianychъ mocarstwъ leczъ также przezъ P. *Van de Weyer* wъ imieniu Bельгіи, i które są takiej treści: (Art. 25) Pięć mocarstwъ зарęcza Królowи Bельгійскому за wypełnienie 24 artykułówъ; (art. 26) Skutkiemъ tego ma bydzъ pokój i przyjaźń między Królemъ Bельгійскимъ zъ jednej strony a pięciu mocarstwami zъ drugiej, i (art. 27)

живыми съ другой стороны; (Ст. 27) обоюдныя утверждения должны послѣдовать не позже какъ чрезъ два мѣсяца. Такъ дѣла оставались до сихъ поръ. Договоры съ Голландіею частью нарушены Люксембургскимъ дѣломъ. По письму изъ Гаги отъ 19 ч., Правительство будто сдѣлало представленіе родственникамъ Нассаускаго дома и Германскому Союзу, почта та возможна помирение Люксембургскихъ дѣлъ. (A.P.S.Z.)

Германія.

Гамбургъ, 17-го Марта.

Сегодня при военномъ парадѣ перенесены хоругви и штандарты бывшаго Ганзейскаго легіона, изъ церкви Святаго Михаила, гдѣ они хранились съ незабвенныхъ дней 1814 года, въ торжественно убранное помѣщеніе биржеваго зданія, гдѣ на другой день Ганзейскимъ Союзомъ празднуемъ юбилей освобожденія Гамбурга. Вчера уже изъ соседственныхъ городовъ прибыло сюда много прежнихъ соучастниковъ войны, къ торжеству, къ которому нѣсколько дней дѣланы разнаго рода приготовленія.

— Увѣдомляютъ изъ Киля отъ 16 Марта, что тамошній прекрасный замокъ, сдѣлался въ ночи жертвою пламени. Когда въ полночь подошла помощь, верхняя часть объята уже была пламенемъ. Утромъ весь замокъ до нижняго этажа, содержащаго библіотеку, совершенно сгорѣлъ. Значительный складъ мундировъ съ совершенно новымъ оружіемъ, истребленъ пламенемъ. Большая часть книгъ спасена и перенесена въ академическое зданіе. Сильный сѣверо-западный вѣтръ не далъ огню распространиться на городъ. (A.P.S.Z.)

Португалія.

Лиссабонъ, 14-го Марта.

Здѣсь опять произошла небольшая революція, которая однако въ скоромъ времени, хотя не безъ значительнаго кровопролитія, усмирена. Она произведена ультрареволюціонною партіею, которая дѣлала попытку овладѣть кормиломъ правленія. Послѣ формальнаго сраженія на улицахъ столицы, мятежники покорены. Число убитыхъ и раненыхъ полагаютъ отъ 40 до 100 слишкомъ человекъ. Зачинщики имѣли намѣреніе, принудить Королеву, чтобы предоставила престолъ своему сыну. Еслибы это имъ удалось, то они сами хотѣли наименовать Регентство и управлять Государствомъ по своему усмотрѣнію. (A.P.S.Z.)

Турція.

Константинополь, 21-го Февраля.

Нѣсколько уже дней говорятъ о вторичномъ путешествіи Султана, которое должно наступить будущею весною. Говорятъ, что онъ съ частью флота посѣтитъ острова Метелино, Кіосъ и Самосъ а потомъ изъ Смирны сухимъ путемъ возвратится въ Константинополь. Говорятъ, что прошлогоднее его путешествіе, внушило въ немъ любопытство, посѣтить и прочія части своего Государства.

— Говорятъ, что Правительство распорядилось на счетъ устройства городской полиціи, на подобіе другихъ Европейскихъ столицъ. Какой-то Французъ будто предложилъ этотъ проектъ. (A.P.S.Z.)

Прибылъ сюда Г. Рудгартъ Баварскій Государственный Министръ съ Г-мъ Сапорта, Бавар. Майоромъ, бывшимъ придворнымъ Маршаломъ Короля Оттона а также съ Г-мъ Гессомъ Подполковникомъ, Адъютантомъ сего Короля. Осмотрѣвъ здѣшнія достопримѣчательности, Гг. Рудгартъ и Гессъ возвратятся въ Грецію а Г. Сапорта прямо отправится въ Триестъ.

— Часто и давно уже повторяемое извѣстіе о безпорядкахъ въ разныхъ сторонахъ Сиріи, между тѣмъ какъ ничего не слышно о ихъ послѣдствіяхъ, возбуждаетъ здѣсь подозрѣніе, не нарочно ли здѣсь распространяютъ такіе слухи, чтобы Египетскій Паша имѣлъ предлогъ отправить туда свое войско. Сами даже друзья Мегмеда-Али несомнѣваются въ томъ, и догадываются, что не безпорядки, но какая-то другая необходимость сдѣлать грознымъ могущество Ибрагима-Паши *), причиною тому, что къ нему от-

ratyfikacye z obu stron mają być podpisane najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy. W takim więc składzie rzeczy pozostały do tychczas. Układy z Hollandyą częścią są naruszone w kwestyi Luxemburskiej. Podług listu z Hagi pod d. 19, Rząd miał już uczynić agnatom Dworu Nassauskiego i Związkiowi Niemieckiemu, oświadczenia, które się wyraźnie skłaniają do pogodzenia sprawy Luxemburskiej. (A.P.S.Z.)

Нѣмцы.

Hamburg, 17-го Марца.

Дзisiaj pod eskortą wojskową, chorągwie i sztandary dawniejszej legii hanzeatyckiej przeniesione zostały z kościoła Św. Michała, gdzie się zachowywały od pamiętnych dni 1814 r., do uroczystie ozdobionego lokalu w gmachu giełdowym, gdzie nazajutrz przez związek hanzeatycki, obchodzony był uroczystie jubileusz oswobodzenia Hamburga. Wczorą już znaczna liczba dawniejszych spółtowarzyszów broni z miast sąsiednich tu przybyła dla mienia udziału w obchodzie, do którego od dni kilku czynione były przygotowania wszelkiego rodzaju, na publicznych placach i budowach.

— Donoszą z Kiel pod 16 Marca, że tameczny piękny zamek, stał się w nocy pastwą płomieni. Gdy w północ przybyła pomoc, cała wyższa część była już objęta ogniem. Rano cały zamek aż do niższego piętra, zawierającego bibliotekę, całkiem się spalił. Znaczne depozy mundurow z zupełnie nową bronią spłonęło. Większa część ksiąg uratowano do budowy Uniwersyteckiej. Mocny wiatr północno-zachodni wstrząsnął ogniem od rozszerzenia się na miasto. (A.P.S.Z.)

Португалія.

Lisbona, d. 14 Marca.

Znowu tu zaszła jeszcze raz niewielka rewolucya, która jednak w krótkim czasie, chociaż nie bez znacznego krwi przelewu, została przytłumioną. Wznieciła ją partya ultrarewolucionistów, która się kusiła zagarnąć wodze Rządu. Dopiero po formalnej bitwie na ulicach stolicy, buntownicy przyprawieni do posłuszeństwa. W liczbie zabitych i ranionych bardzo się niezgadają, podają jednak na 40 do 100 z górą ludzi. Zamierzaniem przywódców było: zmusić Królową, ażeby się zrzekła tronu na korzyść swojego syna. Jeśliбы się to im udało, tedy mieli sami mianować regencyą i rządzić krajem podług upodobania. (A.P.S.Z.)

Турція.

Константинополь, d. 21 Lutego.

Od dni kilku mówią o powtórnej podróży Sultana, którą w wiosnę odbydź zamierza. Słychać, iż przeprowadzany przez część floty, zwiedzi wyspy Metelino, Chios i Samos, a potem ze Smirny lądem powróci do Konstantynopola; rozumieją, że przeszłoroczna podróż Sultana uczyniła go ciekawym poznać i dalsze części swojego państwa.

— Zapewniają, że Rząd nakazał organizacyą policji mieskiej, na sposób innych stolic Europejskich. Pewien Francuz miał podać Ministeryum do tego projekt. (A.P.S.Z.)

Przybył tu Pan Rudhard, Bawarski Minister Stanu, z Panem Saporta, Bawarskim Majorem, a byłym Marszałkiem dworu Króla Ottona, tudzież z P. Hess, Podполковником, Adjutantem tego Monarchy. Po obejrzeniu tutejszych osobliwości, PP. Rudhard i Hess wrócą do Grecyi, a Pan Saporta pojedzie prosto do Tryestu.

— Często i oddawna już powtarzane doniesienia o buntach w różnych stronach Syrii, kiedy tymczasem nie słychać nic o ich skutku, wzniesają tu podejrzenie, czyli też czasem podobne nowiny nie były umyślnie rozszerzane, aby Basza Egiptu miał pozorne przyzwoiny do wysyłania tam wojska swego. Sами nawet przyjaciele Mehmeda-Ali, nie wątpią o tém i dopuszczają, że nie bunty, ale jakaś inna potrzeba przedstawienia potęgi Ibrahima-Baszy *) w groźnej postaci, jest przyczyną, że posłano mu rozmaite oddziały

*) Слово Паша происходитъ отъ Персидскаго Пан-Шахъ, или стопа Шаха. Это выраженіе осталось еще со временъ Ксерксовъ, и его управленія, по коему Киръ называлъ установленныхъ отъ себя чиновниковъ своими ногами, руками, очами, какъ нпр. управляющихъ, ушами, собирающихъ подати, руками, воиновъ конныхъ и пѣхотныхъ, королевскими ногами, судей устами закона, однимъ словомъ все по яви человѣческимъ чувствамъ, для удобнѣйшаго понятія дѣла, какъ нпр. сегодня управленіе разделяется на ошдѣленія, внутреннѣхъ дѣлъ, полиціи, финансовъ, военное, юстиціи и проч.

*) Basza jest wyraz z Perskiego Pań-Szach, albo Stopa Szacha. Jest to zabytek z dawnych czasow Xenofonta i jego zarządow, według którego Cyrus nazywał ustanowionych przez siebie urzędnikow, swemi nogami, rękami, oczami jak np. zawiadowców, uszami, wybierających podatki, rękami, wojownikow konnych i pieszych, nogami królewskimi, sędziow, językami prawa; słowem: wszystko według pięciu zmysłow człowieka, dla łatwiejszego pojęcia rzeczy, jak np. dziś dzielą się administracye na wydziały spraw wewnętrznych, policji, skarbu, wojny, sprawiedliwości i t. p.

правлено значительное войско и военные потребности.

— Подкрѣпленіе Англійскаго флота въ Средиземномъ морѣ, кажется обезпачиваетъ Адмирала *Русселя*. Порта радуется тому, полагая, что это въ пользу дѣла ея и что Англія потому больше собираетъ кораблей въ Средиземномъ морѣ, чтобы поддержать требованія Порты на счетъ Алжира. Упомянутыя распоряженія со стороны Англійскаго Правительства, имѣютъ совсѣмъ другую цѣль.

Смирна, 24 го Февраля.

Письма изъ Александріи отъ 17 Февраля уведомляютъ, что *Мехмедъ-Али* намеренъ сдѣлать предположенную уже за нѣсколько мѣсяцевъ поѣздку въ Верхній Египетъ. Приготовленія къ войнѣ производились съ постояннымъ усердіемъ *). *Мехмедъ-Али* предпринялъ недавно средство для пониженія курса Турецкихъ денегъ въ Египтѣ, отъ чего представляется большія затрудненія торговому сословію. — Происшествія въ Сиріи кажется внушаютъ Правительству большія опасенія. — Полиція въ Александріи удалось наконецъ захватить нѣкоторыхъ Арабовъ, принадлежавшихъ къ воровскимъ шайкамъ, которыя съ некотораго времени грабили дома Франковъ.

— Въ Константинополѣ будетъ выходить Коммерческій Журналъ подъ заглавіемъ: *Feuilles du Commerce*. Издаемъ будетъ заниматься одинъ съ различными способностями человекъ, подъ покровительствомъ тамошнихъ торговыхъ домовъ. (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Лембергъ: — Д-ръ Людвигъ *Гай* одинъ изъ лучшихъ литераторовъ Славянской Литературы, и въ настоящемъ году издаетъ въ Аграмѣ политическую газету на Иллирійскомъ нарѣчій подъ заглавіемъ *Ilirske narodne novine* съ прибавленіями посвященными забавамъ: *Danica Ilirska* (Иллирійская аврора).

— Между сочиненіями издаваемыми на Славянскомъ языкѣ, заслуживаетъ вниманіе почти неизвѣстное у насъ: *Hronka podtatranska Zabavnice; časopisť krasnomilého a užitečného čtení*, выходящее на Чешско-Славянскомъ нарѣчій въ Байо-Быстрицѣ въ Венгріи и издаваемое извѣстными въ Славянской Литературѣ Карломъ *Кузманомъ*.

— Г. *Лукашевичъ*, городской архиваріусъ въ Познанѣ, предлогаетъ издавать на Польскомъ и Нѣмецкомъ языкахъ, историческое обозрѣніе Познани въ давнихъ временахъ съ рисунками и планами города.

— Въ Краковской типографіи, Станислава *Губиковскаго*, печатаютъ музыкальныя ноты, которыя равняются совершеннѣе гравированнымъ и безъ сомнѣнія гораздо превосходятъ литографированныя своею четкостью. (При Краковской газетѣ отъ 17 Марта №. 63 приложенъ былъ образецъ сего рода нотъ, который совершенно оправдываетъ все вышесказанное о немъ.)

— Въ Дижонѣ въ тамошнихъ архивахъ, будто найдены, опредѣленные въ Тройескомъ сборѣ 428 года военные уставы ордена Тамплиеровъ, а также любопытныя, необъявленные еще до сихъ поръ статуты сегождь ордена, о которыхъ думали, что они затеряны.

— Дирекція Ресурсы или Касина подъ заглавіемъ *Паганини*, завела дѣло противу сего виртуоза. Онъ обязался умножить выгоды сказаннаго института, и игралъ въ немъ постоянно два раза въ недѣлю, чего однако не исполнялъ до сихъ поръ ни разу. Судъ приговорилъ *Паганини*, поставилъ ему въ обязанность играть въ сей ресурсъ два раза въ недѣлю и къ уплатѣ 6.000 фр. пени, за каждое несдержаніе. Говорятъ что *Паганини* сдѣлалъ аппелляцію отъ сего приговора. (G. C.)

— Луврскій дворецъ занимаетъ площадь 275,525 квадратныхъ футовъ; Ватиканъ съ бельведеромъ, въ Римѣ, 478,900; Королевскій дворецъ въ Мюнхенѣ, со всѣми дворами, 291,600; Королевскій дворецъ въ Берлинѣ, также съ дворами, 252,320; гаремъ, въ Константинополѣ, 260,100; Императорскій дворецъ въ Вѣнѣ, съ дворами и театрами, 452,000. — Зимній дворецъ въ Петербургѣ превосходитъ обширностію все дворцы въ мірѣ, занимая площадь въ 654,237 квадратныхъ Парижскихъ футовъ. (С. II.)

*) Ни *Смирнскій Журналъ*, ни другія повѣстныя извѣстія изъ Вѣны и Востока, не уведомляютъ о полученіи будно въ Тріестѣ извѣстій, о кончинѣ Ибрагима-Паши. Кроме того даже, день смерти не былъ опредѣленъ, а попомо все это можетъ быть выдумкою Тріестскаго корреспондента.

Съ 1-го числа наступающ. мѣсяца Апрѣля, принимается подписка на 2-й Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

wojska i zapasy potrzeb wojennych.

— Wzmocnienie Floty Angielskiej na Śródziemnym morzu, zdaje się niepokoić Admirała *Russin*. Porta cieszy się z tego sądząc, że się to dzieje w jej interesie, i że Anglia dla tego zbiera więcej okrętów na morzu Śródziemnym, ażeby popierać żądania Porcy względem Algieru. Pomienione rozporządzenia ze strony Rządu Angielskiego mają na celu zupełnie co innego.

Смирна, 24 Lutego.

Listy z Alexandryi pod d. 17 Lutego donoszą, że *Mehmed Ali* miał zamiar przedsięwziąć postanowioną już od kilku miesięcy podróż do wyższego Egiptu. Przygotowania do wojny odbywają się ciągle z równą gorliwością *). Niedawno *Mehmed Ali* przedsięwziął środek, względem większego jeszcze zniżenia kursu pieniędzy Turckich w Egipcie, przez co stan handlowy cierpieć będzie nowe trudności. — Wypadki w Syrii, zdają się nabawić rząd wielką obawą. — Policji w Alexandryi udało się na koniec ująć kilku Arabów, którzy należeli do band złodziejskich, napadających od niejakiego czasu na domy Franków.

— W Konstantynopolu wychodzić będzie dziennik handlowy w języku francuzkim pod tytułem: *Feuilles du Commerce*. Wydawany będzie przez pewnego pełnego nauki człowieka pod opieką znakomych tamecznych domów handlowych. (A.P.S.Z.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Ze Lwowa. — Doktor *Ludwik Gaj*, jeden z najgorliwszych przyjaciół literatury Słowiańskiej, wydaje i na rok bieżący w Zagrabiu (Agram po niemiecku), polityczną gazetę w narzeczu Iliryskim pod tytułem: *Ilirske narodne novine*; z piśmie dodatkowem zabawie poświęconem: *Danica Ilirska*. (Jutrzenka Iliryska).

— Pomiędzy piśmami wychodzącemi w narzeczach Słowiańskich, nie poślednie zajmuje miejsce, prawie nieznaną u nas: *Hronka podtatranska Zabavnice; časopisť krasnomilého a užitečného čtení*, wydawane czesko słowiańskim narzeczem w Baio-Bystrzycy, w Węgrzech, przez znanego zaszczytnie w literaturze Słowiańskiej *Karola Kuźmaniego*.

— Pan *Eukaszewicz*, Archiwaryusz miejski w Poznaniu, zamierza wydać w języku polskim i niemieckim, obraz historyczny Poznania w dawniejszych czasach, z widokami i planami miasta.

— W drukarni Krakowskiej *Stanisława Gieszkowskiego*, drukują się nōty muzyczne, które nie utracią w niczym rytowanym, a przewyższają niezawodnie dobitnością swoją, nōty litografowane. (Przy *Gazecie Krakowskiej* z dnia 17 Marca Nr. 63, widzieliśmy dołączony wzór tego rodzaju nōt, który stwierdza najzupełniej powyższe podanie).

— W Dijon miano wynaleźć w archiwach tamtych uchwałone na soborze w Troyes roku 428, wojskowe regulaminy Templaryusów, oraz ciekawe, nigdy dotąd nie ogłoszone, statuta tegoż zakonu, o których dotychczas mniemano, że zaginęły.

— Dyrekcyja resursy czyli kasyna, mającego nazwę *Paganini*, wytoczyła sprawę przeciwko temuż skrzypkowi. Obowiązał się on podnieść interesa rzeczowego instytutu, grając w nim regulamnie 2 razy na tydzień, czego jednakże dotąd ani razu nieuskułecznił. Sąd skazał *Paganiniego* na obowiązek grania w tej resursie 2 razy na tydzień, lub zapłacenia 6,000 fr. za każde uchybienie. Mówią, że *Paganini* apellował od tego wyroku. (G. C.)

— Pałac Luwru zajmuje przestrzeni 275,525 stop kwadratowych; Watykan z belwederem w Rzymie 478,900; Pałac królewski w Monachyum, ze wszystkiemi dziedzińcami 291,600; Pałac królewski w Berlinie, także z dziedzińcami 252,320; harem w Konstantynopolu 260,100; Pałac cesarski w Wiedniu, z dziedzińcami i teatrami, 452,000. — Pałac zimowy w Petersburgu przechodzi rozległością wszystkie pałace w świecie, zajmując przestrzeń na 654,237 paryzkich stop kwadratowych. (P. P.)

*) Ani *Dziennik Smirneński*, ani inna jaka nowsza wiadomość z Wiednia i Wschodu, nie udziela o otrzymanej jakoby w Tryeście wiadomości o śmierci *Ibrahima-Baszy*. Oprócz tego nie był oznaczony dzień zgonu jego, a zatem cała ta rzecz może być wymysłem korespondenta Tryesteńskiego.

Od dnia 1-go nadchodzącego miesiąca Kwietnia, zaczyna się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartal gazety *Kuryera Litewskiego*. — Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.